

www.ketab.ir

برگزیده از
امام محمد باقر

محمد باقر

سرتناسه: سبحانی نسبه، علیرضا، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث باقری / مولف علیرضا
سبحانی نسبه، مشخصات نشر: قم: نشر جمال، ۱۳۹۴.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۰۲-۳۷۸-۰. یادداشت: فارسی - عربی،
موضوع: محمدین علی علیه السلام، امام پنجم، ۵۷ -
۱۱۴ق. - احادیث، اربعینات - قرن ۱۴ - احادیث شیعه -
قرن ۱۴ - رده بندی کنگره: ۹۱۳۹۴ چ ۲ س ۲ / ۲۴۴ / ۲. رده بندی
دیویی: ۲۹۷ / ۹۵۵۲. شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۴۰۴۶۷.

• چهل حدیث باقری •

نویسنده: علیرضا سبحانی نسب

گرافیست: محمود کریمی

مکان نشر: تهران

مکان نشر: انتشارات جمال

مکان نشر: تهران

مکان نشر: چاپخانه

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت و تاریخ چاپ: دوم / ۱۴۰۳

نشر جمال

Jamal Publications

دفتر قم: ۰۲۵-۳۱۶۵۳

دفتر تهران: ۰۲۱-۶۶۴۸۷۱۱۸

همراه: ۰۹۱۲۲۵۲۰۲۵۰

www.jalmalnashr.com

فهرست

- ۲۵ ..... گشاده‌رو باش
- ۲۶ ..... مسواک در لحاف
- ۲۷ ..... امین و خیانت؟
- ۲۸ ..... سه چشم نورانی
- ۲۹ ..... بی‌حق بایست
- ۳۰ ..... اول بدعت است
- ۳۱ ..... حال و روز حرم
- ۳۲ ..... نیازمند نوکیسه
- ۳۳ ..... حق برادری
- ۳۴ ..... عصارهٔ حکمت‌ها
- ۶ ..... مقدمه
- ۹ ..... نگاه کوتاه: زندگانی امام باقر علیه السلام
- ۱۰ ..... سیری در سیرهٔ امام باقر علیه السلام
- ۱۹ ..... بهشت ویژه
- ۲۰ ..... نشان بده به خاطر خدا
- ۲۰ ..... نفهمیدی نقل نکن
- ۲۱ ..... مرگ ایمان
- ۲۲ ..... فاصله حق و باطل
- ۲۳ ..... امروز و فردا نکن
- ۲۴ ..... تا پول داری رفیقتم!

- ۴۷ ..... با خدا فامیل نیستیم
 ۴۸ ..... پر خوری ممنوع
 ۴۹ ..... پسندم آنچه را جانان پسندد
 ۵۰ ..... ایمانت کجاست؟
 ۵۱ ..... گمشده پیدا شده
 ۵۲ ..... کی بهتر از شوهر
 ۵۳ ..... دست کم با زبان کمک کنید
 ۵۴ ..... بدتر از شراب
 ۵۵ ..... روسیاهی شیطان
 ۵۶ ..... تعلقت از یاری دیگران
 ۵۷ ..... کوچک شمار
 ۵۸ ..... خود آزمایی
- ۳۵ ..... خوبی‌ها
 ۳۶ ..... زیارت خانه خدا
 ۳۷ ..... جهاد برتر
 ۳۸ ..... شتاب در کار خیر
 ۳۹ ..... آداب میهمانی
 ۴۰ ..... دعای انسان مکران
 ۴۱ ..... از خدا بخواند بیشتر بخواد
 ۴۲ ..... گله بی چوپان
 ۴۳ ..... بگذار چانه بزند
 ۴۴ ..... دنیا جز خواب نیست!
 ۴۵ ..... اعتراف به نعمت خدا
 ۴۶ ..... هزینه محبت ما

مقدمه

رسول خدا، حضرت محمد ﷺ سنتی را میان امت خود پایه‌گذاری کرد که از آن به نام سنت «حفظِ چهل حدیث» یاد می‌شود. آن حضرت ﷺ فرمود: «هر کس از امت من درباره‌ی نیازهای دینی خود، چهل حدیث از سخنان ما اهل بیت علیهم السلام را حفظ کند، روز قیامت در مقام کارشناس دین محشور خواهد شد»^۱.

شاید عدد «چهل»، بهترین عددی باشد که پیامبر ﷺ برای بنا گذاشتن یک سنت مهم انتخاب کرده‌اند؛ زیرا چهل تا حدیث، آن قدر زیاد نیست که کسی از عهده‌ی حفظ آن بر نیاید. همچنین نوشتن و حفظ چهل سخن از فرمایشات هر معصوم، کتابی ارزشمند برای ساختن یک سنت است که یاد می‌شود. از این سنت، که در زمان پیامبر ﷺ رونق فراوانی داشت، به عنوان «سنت علی بن ابی‌طالب» یاد می‌کنیم؛ زیرا باعث ترویج و گسترش سخنان اهل بیت علیهم السلام در طول زمان شده است.

متأسفانه با کج فهمی یا غرض‌ورزی‌هایی که در میان برخی از پیامبر، روز به روز از فروغ این سنت و حفظ حدیث کاسته شد. در قرون اخیر نیز سنت حفظ چهل حدیث، کم‌رونق شده و تنها عالمان دین از این توفیق بهره‌مند بوده‌اند و به آن عمل می‌کردند. جدای از تلاش عالمان برای نگارش کتاب‌های مفصل حدیثی، گاهی یک عالم خوش ذوق، چهل حدیث نورانی از اهل بیت را برگزیده و با شرحی کوتاه یا مفصل، کتابی به نام چهل حدیث می‌نگاشت.

۱. بحار الانوار، ج ۲، ص ۱۵۳.

این قالب بسیار جالب، یکی از بهترین شیوه‌ها برای ترویج حدیث‌نویسی و حدیث‌خوانی و حفظ حدیث است. در این راستا، ما از این قالب برای ارائه چهل درس زندگی‌ساز از سخنان ناب امام محمد باقر علیه السلام برای نوجوانان، بهره‌جسته و چهل سخن امیر بیان را که هر یک پاسخ یکی از پرسش‌های زندگی ماست برگزیده‌ایم. البته انتخاب چهل حدیث زندگی‌ساز که بیشتر مسائل اخلاق فردی و اجتماعی را شامل شود، کار دشوار و سختی بود. در گزینش احادیث، چند نکته مهم مورد توجه بوده است.

۱. موضوع سخن انتخاب شده با نیاز مخاطب نوجوان هماهنگی داشته باشد.

۲. فهم حدیث، نیازمند فهم بیرونی یا پیش‌نیاز نباشد.

۳. احادیث کوتاه باشد که حفظ آسان باشد.

۴. همه احادیث دارای سند معتبر باشد.

۵. برای هر حدیث یک عنوان گویا و زیبا انتخاب شده‌ام.

۶. در ترجمه روایات از واژگان ناآشنا یا ادبیات نامفهوم برای نوجوان دوری گزیده‌ایم.

۷. گاهی چند حدیث با موضوع یکسان انتخاب شده است. لیکن هرگز طعم

تکراری بودن به خواننده دست نمی‌دهد و هر حدیث، مطلب جدیدی را بیان می‌کند

و تکمیل‌کننده سخن قبلی است. یعنی هر چهل حدیث، رنگ و بوی تازه‌ای دارد.

۸. از آنجا که آشنایی با سبک زندگانی امام پنجم شیعیان علیه السلام و مشاهده هماهنگی

رفتار و گفتار آن بزرگوار، خواننده را برای تأسی و الگوگیری از آن حضرت آماده‌تر می‌کند،

در ابتدا نگاهی گذرا به اطلاعات شناسنامه‌ای آن حضرت انداخته و سپس با مرور

سبک زندگی آن بزرگوار، ذهن مخاطب را برای بهره جستن از کلام آن حضرت، آماده ساختیم. آن‌گاه چهل جام از شربت سخنان زندگی‌ساز آن پیشوای راستین را در کام تشنه خواننده ریخته‌ایم.

۹. تلاش شده با تنوع موضوعی احادیث، یک دوره اخلاق فردی - اجتماعی در برابر مخاطب قرار گیرد.

۱۰. مؤسسه‌ها و نهادهای فرهنگی برای برگزاری مسابقه و ترویج مطالعه کتاب، همواره نیازمند کتاب خوب هستند. به همین جهت در پایان کتاب، هشت سؤال طرح شده تا خواننده بتواند میزان دقت مطالعه خود را بیازماید، و همچنین نهادهای فرهنگی از آن مسابقه برگزار کنند.

در پایان یادآور می‌شویم که در تدوین «سیری در سیره امام باقر علیه السلام»، از مجموعه کتاب‌های «چهل حدیث سیره امام علیه السلام» از آثار انتشارات معروف، بسیار بهره برده‌ام؛ ولی برای تکمیل آن، به کتاب‌های دیگر نیز مراجعه کردم.

اگر چه بنده برای کم کردن کاستی‌های این اثر بسیار کوشیدم، با این حال این نوشتار، کار آدمی زاد است. بنابراین با یادآوری کاستی‌های متعددی سازنده خود، بر بنده منت نهاده و در بهتر شدن این اثر یاریم کنید.

علیرضاسبحانی نسب

قم/پاییز ۱۳۹۵